

مالکوم مایلز

شهرها و فرهنگ‌ها

مقدمه‌ای انتقادی بر شهر و شهرنشینی

ترجمه

سمیه احمدی نژاد

مرضیه خیرخواه

رضا شعبان زاده نمینی

انتشارات تیسرا

ثنا و حمد بی پایان خدا را
که صنعتش در وجود آورد ما را

Miles, Malcolm	سرشماره	مایلز، مالکوم، ۱۹۵۰ - م
	عنوان زام پد	شهرها و فرهنگ‌ها؛ مقدمه‌ای انتقادی بر شهر و شهرنشینی / نویسنده: مالکوم مایلز؛ مترجمان: سمیه احمدی نژاد، مرضیه خیرخواه، رضا میانزاده نمین.
	مشخصات نشر	تهران: ق، ۱۳۹۶.
	مشخصات ظاهری	۳۰ ص؛ جدول، نمودار؛ ۲۱×۱۴/۵.
	فروست	انتشار: قیسه شماره نشر ۲۳۹. کتاب شار؛ ۱۵.
	شابک	978-600-7683-2-9 ۱۳۲۰۰۰
	وضعیت فهرست نویسی	فیبا
	یادداشت	عنوان اصلی: Cities and Cultures, ۲۰۰۷.
	یادداشت	کتابنامه.
	موضوع	جامعه‌شناسی شهری.
	موضوع	Sociologym Urban.
	موضوع	شهرها و شهرستان‌ها.
	موضوع	Cities and Towns.
	موضوع	فرهنگ.
	موضوع	Culture.
	شناسه افزوده	احمدی نژاد، سمیه، ۱۳۶۱ - ، مترجم.
	شناسه افزوده	خیرخواه، مرضیه، ۱۳۶۵ - ، مترجم.
	شناسه افزوده	شعبانزاده نمین، رضا، ۱۳۶۷ - ، مترجم.
	رده‌بندی کنگره	۱۳۹۶ ۹ ش ۲۴ م / ۱۵۱ HT
	رده‌بندی دیویی	۳۰۷/۷۶
	شماره کتابشناسی ملی	۴۶۰۰۵۴۱

شهرها و فرهنگ‌ها: مقدمه‌ای از قادی بر شهر و شهرنشینی

نویسنده: مالکوم مایلز

مترجمان: سمیه احمدی نژاد، مرضیه خیرخواه، رضا شعبان زاده

مدیر تولید: فاطمه شهبازی

چاپ یکم: زمستان ۱۳۹۶

شماره نشر: ۲۳۹

ویراستار: معصومه قنبرپور

صفحه‌آرا: سپیده امری

لیتوگرافی: البرز نوین، چاپ: عطا، صحافی: ساغر مهر

ناظر فنی چاپ: سعید صادقی

تعداد: ۵۵۰ نسخه

قیمت: ۳۲۹۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۳-۷۲-۹

۱۳	مقدمه اجالی
۲۱	بخش یکم: تعاریف
۲۳	فصل یکم: شهرها
۲۳	اهداف یادگیری
۲۳	مقدمه
۲۴	مفاهیم
۳۸	دیدگاه
۴۴	خط سیر
۵۰	فضاهایی برای زندگی
۵۴	خلاصه
۵۵	فصل دوم: فرهنگ‌ها
۵۵	اهداف یادگیری
۵۵	مقدمه
۵۶	فرهنگ و فرهنگ‌ها
۶۵	تیت
۷۹	فرهنگ انتقادی؟
۸۱	بخش دوم: تعاملات
۸۳	فصل سوم: شهرهای مولد فرهنگ
۸۳	اهداف یادگیری

۸۳	مقدمه
۸۴	پاریس و مدرنیته
۹۹	پایتخت‌های فرهنگی
۱۱۲	خلاصه
۱۱۵	فصل چهارم: فرهنگ بازتولید شهرها
۱۱۵	اهداف یادگیری
۱۱۵	مقدمه
۱۱۶	اقلام‌های فرهنگی
۱۲۵	بارسلونا
۱۳۲	میلان
۱۳۴	زیراخت فرهنگی کاتالان و گردشگری فرهنگی
۱۳۶	منطقه فرهنگ
۱۳۹	انجمن جهانی فرهنگ، ۲۰۰۰
۱۴۳	مطالب پایانی
۱۴۵	بخش سوم: صنایع فرهنگی و سیاست‌های فرهنگی
۱۴۷	فصل پنجم: صنایع فرهنگی
۱۴۷	اهداف یادگیری
۱۴۷	مقدمه
۱۴۸	صنایع فرهنگی
۱۵۷	اقتصاد فرهنگی
۱۵۹	کالاهای فرهنگی
۱۶۳	صنعت فرهنگ
۱۶۹	سلب‌ریشن دیزنی
۱۷۶	نتیجه‌گیری: صنعت‌مداری فرهنگی
۱۸۱	فصل ششم: شهرهای فرهنگی
۱۸۱	اهداف یادگیری
۱۸۱	مقدمه
۱۸۲	شهرهای فرهنگی
۱۹۰	شهرهای فرهنگی
۲۰۵	نگاه به آینده - تنوع فرهنگی
۲۰۹	نتیجه‌گیری

۲۱۱.....	بخش چهارم: مداخلات
۲۱۳.....	فصل هفتم: جریان‌های مخالف فرهنگی
۲۱۳.....	اهداف یادگیری
۲۱۳.....	مقدمه
۲۱۴.....	تضادهای جهانی
۲۲۱.....	روایت‌های تغییر یافته
۲۴۳.....	نتیجه‌گیری
۲۴۷.....	فصل هشتم: هویت‌های فرهنگی
۲۴۷.....	اهداف یادگیری
۲۴۷.....	مقدمه
۲۴۸.....	ماهیم
۲۵۴.....	هنرهای سارکت
۲۵۸.....	کاپیتال در
۲۶۲.....	پروژه
۲۶۴.....	بلکانتو
۲۶۵.....	چرا به جای هیچ چیز، پیزی سجا وجود دارد؟
۲۶۷.....	هنر - قوم‌نگاری
۲۶۹.....	قدرت (بیش از حد - یا؟)
۲۷۶.....	نتیجه‌گیری
۲۷۷.....	فصل نهم: فرهنگ‌های نفوذپذیر
۲۷۷.....	اهداف یادگیری
۲۷۷.....	مقدمه
۲۷۸.....	شبکه
۲۸۷.....	وساطت
۲۹۳.....	حق به شهر
۲۹۸.....	بدون نتیجه‌گیری
۳۰۳.....	کتابنامه

مقدمه اجمالی

مبانی منطقی و دستورات امکان‌ات

اصطلاحات شهر و فرهنگ حوزه‌های مفهومی پیچیده‌ای را نمایان می‌سازند که هر یک به طور مجزا در رشته‌های دانشگاهی متفاوت به کار گرفته می‌شوند و به عنوان مفهومی جدا از گذشته شهر و فرهنگ‌های ویژه، تاریخ مختص به خود را دارند و به شیوه‌های گوناگون و گاهی متناقض استفاده می‌شوند. هدف اول از نگارش این کتاب روشن‌سازی این مطالب است که چگونه کاربردهای متفاوت از چنین اصطلاحاتی، فرضیات متفاوتی را نمایان می‌سازد. هدف دوم این است که طیف گسترده‌ای از خوانندگان رشته‌های مختلف دانشگاهی را با نوشته‌ها و ادبیات سایر رشته‌ها آشنا سازم. سومین هدف این است که با افزودن مجلدی انتقادی و مقدماتی، و بدون ابهام و پیچیدگی و به نحو قابل دسترس، منابع موجود را تکمیل کنم. این کتاب ویژه دانشجویان سال‌های دوم و سوم مقطع کارشناسی و دانشجویان کارشناسی ارشد در رشته‌های مطالعات شهری، معماری، هنر و طراحی، میراث فرهنگی، مطالعات فرهنگی، سیاست فرهنگی، برنامه‌ریزی شهری و جامعه‌شناسی و جغرافیای فرهنگی، جغرافیای انسانی و جغرافیای شهری است. امیدوارم در کنار هم قرار گرفتن منابع جداگانه، نمونه‌ها و نظریات، بینش‌های جدیدی را در خوانندگان به وجود آورد و انگیزه‌ای برای

توجه و مشارکت در مباحث وضعیت شهری و چشم‌اندازهای آینده باشد. در این کتاب مباحث دوگانه‌ای مطرح می‌شود که در دو فصل اول و دوم این دوگانگی‌ها بررسی می‌شوند، و هر دو اصطلاح شهرها و فرهنگ‌ها به عنوان مبانی و پایه کتاب عمل خواهند کرد. بخشی از هدفم رفع بی‌ثباتی چنین اصطلاحاتی است؛ برای نمونه، اصطلاح فرهنگ می‌تواند هم به معنای هنر و هم به معنای شیوه زندگی به کار برده شود. به لحاظ فرهنگی در تدوین مجدد تحت هدایت فرهنگ، هنر به کار می‌رود، زیرا نامگذاری این موضوع در اصطلاح کلی با مفهوم صنایع فرهنگی در فصل پنج و به طور دقیق در شرایط اروپا در فصل شش بررسی می‌شود. پیش از آن در فصل‌های سه و چهار شهرها به عنوان مکان‌های تولید فرهنگی ابداعی بررسی می‌شوند و اینکه چگونه یک شهر از گذشته فرهنگ، واره‌ای حوردار است. در بخش پایانی کتاب به پرسش‌هایی درباره تحول در شهرهای شرق سابق^۱ پس از فروپاشی اتحادیه جماهیر شوروی^۲، هویت‌های فرهنگی شهری، نفوذپذیری محیط‌های ساخته‌شده اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی می‌پردازم.

روابط بین شکل شهر و مفاهیم آن در هنر و رسانه‌های گروهی و همچنین زندگی ساکنان می‌تواند پر از تعارض باشد. پایداری‌های این امر را با قیاس نمونه‌هایی از طیف‌های جغرافیایی گسترده در پنج دوره‌های مختلف نشان می‌دهم. اگرچه تمایلاتی به نمونه‌های غربی اخیر در بخش متون اصلی فصل‌های دو، سه، چهار و پنج وجود دارد، با این حال، در فصل اول به یکی از نخستین شهرها در آناتولیای باستانی^۳ اشاره می‌شود. در دیگر فصول، ما به ایالات متحده آمریکا، اروپای شرقی و همچنین منطقه‌ای چندقومیتی در یک شهر اروپای شرقی توجه می‌شود. در بررسی‌های داخلی هر فصل - در ساختاری که در زیر توضیح داده شده است - هشت نمونه از شهرهای اروپایی که چهار مورد از آن‌ها مربوط به فرهنگ مردمی است همراه با پنج نمونه از ایالات متحده آمریکا،

1. Former East Bloc

2. Soviet Union

3. Archaic Anatolia

هفت مورد از آسیا و خاورمیانه، سه نمونه از آفریقا، یک نمونه از استرالیا و سه نمونه مربوط به مکان‌های دیگر و کمتر شناخته‌شده مقایسه کرده‌ام. در مطالعات موردی با استناد به آثار دیگر نویسندگان و مفسران رنگین‌پوست (غیر سفیدپوست)، به یک توازن تقریبی دست یافتیم. در این راه از ابزارهایی مانند رسانه گروهی، آثار داستانی، اطلاعات شخصی و همچنین از بیشتر منابع دانشگاهی در حوزه هنر، فرهنگ باستان و علوم اجتماعی بهره گرفته‌ام، زیرا هر مأخذ در هر مکان یا مجموعه‌ای از شرایط نوع ویژه‌ای از شناخت را ارائه می‌دهد و به لحاظ تاکتیکی پرسشی مطرح می‌کند، با این مضمون که در بیان ویژگی (اول شخص یا سوم شخص) چه چیزی قرار است منتقل شود.

گستره نمونه بار مطالب نظری در این کتاب منعکس‌کننده تنوع شهرها در رویدادهای تاریخی و نظیر معاصر است، سعی کرده‌ام از برتری دادن به ساختار شهری پرریز نام، به این سبب که سرگذشت شهر آن‌طور که تاکنون گفته شد با اشغال بی‌وقفه ناقص محیط ساخته‌شده آن برای سکونت، کار، بازی، خریدوفروش، فعالیت‌های انعمای و زندگی سیاسی ایجاد می‌شود، پس شهر محل زندگی روزانه است به تحولات تأثیر شرایط اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی قرار می‌گیرد. تعاریف نهایی را ارائه نمی‌دهم بلکه می‌گویم که رابطه بین شهرها و فرهنگ‌ها امری منطقی است. این بدان معنی است که شرایط ایجادشده به وسیله محیط‌های ساخته‌شده اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی ممکن است بر چگونگی عملکرد مردم در آن شرایط و همچنین در واکنش به آن شرایط تأثیرگذار باشند، به‌طوری‌که واکنش‌های آنها می‌تواند به تغییر شرایطی منجر شود که از آن متأثر شده‌اند.

ساختار کتاب

این کتاب در چهار بخش تنظیم شده است. بخش اول شامل فصل‌های یک و دو است که با مفاهیم شهر و فرهنگ سروکار دارد و به دوگانگی معنایی می‌پردازد که حاصل اشکال مفرد و جمع آن‌هاست، و به گستره‌ای از منابع و ساختارهای عقلانی اشاره دارد که مربوط به کل کتاب است. شواهد و مدارک

باستان‌شناسی چاتال هیوک^۱، یکی از نخستین شهرهای شکل گرفته را به بحث حاضر درباره اولویت و برتری شهرها به عنوان سکونت‌گاه‌های انسانی پیوند می‌دهم. در فصل دو تاریخچه‌ای از اصطلاح فرهنگ و گفتمان خبری را از طریق بررسی تیت مدرن^۲، به عنوان یک مؤسسه فرهنگی مهم به اجمال بیان می‌کنم. موارد بررسی شده به ترتیب شامل روایت غلبه اسپانیا بر مکزیک، مطالعه موادی درباره شهرهای معمولی و تفسیر تصویری از خانه‌های زیرشیروانی پر از کمد در شمال شرقی انگلستان است.

در بخش دوم (فصل‌های سه و چهار) نقش شهرها را به عنوان مراکز نوآوری فرهنگی بررسی می‌کنم. بیشترین تولید فرهنگی و سکونت در شهرها صورت می‌گیرد. این امر را به لزوم همجواری که در فصل اول مورد بحث قرار گرفته مرتبط می‌دانم. برای نمونه، پاریس را همچون مکانی که در شکل‌گیری جریان هنرهای مدرنیسم نقش داشته است در نظر می‌گیرم و اینکه آیا این رابطه مختص به است مدرنیسم بوده یا اینکه در حال حاضر الگوهای جدیدی پدیدار گشته‌اند. فصل چهارم با پرسش در این باره که شهرها به لحاظ فرهنگی چگونه نمایان می‌شوند این موضوع را تکمیل می‌کنم و نمونه بارسلونا را به عنوان شهری در نظر می‌گیرم که وجه خود را با سیطره فرهنگی نمایان کرده است. مطالعات موردی سال گزارش نقل فرهنگ سائفرانسیسکو در دهه ۱۹۶۰ و تأثیر ریسک در توسعه صنعت ساحلی جدید ملبورن است.

بخش سوم (فصل‌های پنج و شش) به صنایع فرهنگی و تفریحی مربوط می‌شود. مواضع نویسندگانی را که دو دهه گذشته اروپا و امریکای شمالی را بررسی کرده‌اند با سایر نویسندگان و همچنین با استدلال‌های نظریه انتقادی از دهه ۱۹۳۰ تا دهه ۱۹۶۰ مقایسه می‌کنم و به کار مخاطره‌آمیز دیزنی^۳ در طراحی و مدیریت شهری در سلبریشن فلوریدا^۴ می‌پردازم. در فصل شش به

1. Çatal Hüyük

2. Tate Modern

3. Disney

4. Celebration Florida

ویژگی‌های برنامه اتحادیه اروپا درباره شهرها یا پایتخت‌های فرهنگی می‌پردازم و دو مورد گلاسکو^۱ و برگن^۲ را ذکر می‌کنم. در مطالعات موردی مباحثی را درباره کلوپ‌های فیلم آماتور در لهستان^۳، تناثر در نزار اریتریا^۴ برای آزادی ملی و استفاده از داستان‌ها و افسانه‌های کوتاه برای آرمان‌های فرهنگی در سنگاپور مطرح می‌کنم.

در بخش چهارم (فصل‌های هفت تا نه) خلاقیت روزانه و شکل‌گیری هویت در بافت‌های محلی و جهانی و تأثیر برخورد بین نظام‌های فرهنگی را بررسی می‌کنم. فصل هفتم درباره بازسازی اروپای شرقی به دنبال فروپاشی مکانیسم‌های فرهنگی، اقتصادی و سیاسی شوروی سابق است. بقایای نشانه‌های فرهنگی مانند مجسمه‌های عصر شوروی که به پارکی جنگلی در لیتوانی منتقل شد، به طرح پرسش‌هایی منجر شد، مانند اینکه چگونه خوانش از بناهای تاریخی همگانی یک رژیم بعد از پایان قدرتش تغییر می‌کند. در فصل هشتم به پروژه‌ای در یک خانه ساخته شده توسط استونیایی‌ها در مجاورت لیسبون^۵ می‌پردازم تا ببینم که چگونه مردم از ماهیم فرهنگی برای ساخت هویت‌هایی خارج از جریان اصلی فرهنگی رایج استفاده می‌کنند. در فصل نهم به نفوذپذیری ساختارهای فرهنگی از طریق اخذ شبکه‌های شهری تأکید می‌کنم و توسعه آن را در امریکای لاتین و اسپانیا بررسی می‌کنم. در فصل دهم نمونه‌هایی از هند، امریکا، ارمنستان و امریکای شمالی و همچنین تاریخی روایت رابینسون کروزوئه^۶ را به عنوان نقدی بر نظریات متداول فرهنگ و ابزار تمدن بیان می‌کنم.

قالب

هر فصل فرم یکسانی دارد. پرسشی کلیدی بر طبق نظریه‌ها و سوابق مطرح می‌شود. نمونه‌های اصلی با توجه به محل و موقعیت شهر و براساس آثار

1. Glasgow

2. Bergen

3. Poland

4. Eritrea

5. Lisbon

6. Robinson Crusoe

نویسندگان مختلف و پژوهش‌های انجام‌شده توسط ایشان بررسی شده‌اند. سه مطالعه موردی ۵۰۰ کلام تفاسیری را ارائه می‌دهد، نه بدین سبب که موضوع تازه‌ای به استدلال‌های آن‌ها بیفزاید و نه اینکه استدلال‌های آن‌ها را زیر سؤال ببرد. اولین مطالعه موردی برگرفته از روزنامه، آثار داستانی یا روایت شخصی است، دومین مطالعه موردی چکیده‌ای از متنی دانشگاهی است. سومین مطالعه موردی تصویری است که در بیشتر موارد از کارهای نویسندگان است، ولی در دو فصل دیگر هنرمندان آن‌ها را تهیه کرده‌اند. ارتباط غیرمستقیم و چالش‌برانگیز مطالعات موردی با متون اصلی، تاکتیکی است برای ترغیب خوانندگان به اینکه در عقاید خود تجدیدنظر کنند و به گفتارهای سمیناری نه بنای استوار است، روح تازه ببخشند. هر فصل با مجموعه‌ای از اهداف یادگیری آغاز می‌شود و با چکیده‌ای از نکات مهم به پایان می‌رسد.

رهیافت

کتاب را از زبان اول شخص می‌نویسد و هنگام بهره‌گیری از عقاید نویسندگان دیگر از نقل قول استفاده می‌کند. این کار به من اجازه می‌دهد تا در این زمینه موضع‌گیری داشته باشم و خوانندگان را با واژه‌ها و نظریات سایر افراد آشنا سازم. به منظور خلاصه‌تر کردن متن استفاده از عبارات اختصارات اجتناب‌ناپذیر بوده است. سعی کرده‌ام از تشریح مطالب فرعی و حاشیه‌ها اجتناب کنم، زیرا در کاری مقدماتی، تصمیم‌گیری درباره اینکه آیا مطلبی را اضافه کنم یا آن را از قلم بیندازی بهتر از افزودن مباحث توصیفی و حاشیه‌هایی است که معمولاً در کتابی مفصل و تخصصی‌تر آن را به کار می‌برند.

این کتاب مقدمه محسوب می‌شود، ولی سعی کرده‌ام از روایت نقلی پرهیز کنم. برای نمونه، اصطلاح شهر همه جوانب شهرها را آن‌گونه که هستند یا آن‌گونه که ممکن است باشند کلیت می‌بخشد، زیرا مطالب به صورت متعارف و عادی در شهر عرضه می‌شوند. صرفاً به مطالعه و شناخت عینی^۱ معتقد نیستم

و قصد دارم از چنین عادی سازی‌هایی پرهیز کنم؛ بنابراین، از مفاهیم مختلف و گوناگونی برای بررسی و ارائه این روایت بهره می‌گیرم. با این پرسش که چه چیزی بیش از فرم‌های شهری وجه تمایز در زندگی شهری است، من بر سکونت و مسکن بیش از طراحی تأکید می‌کنم، بر این اساس معانی‌ای همچون خیابان‌ها، قیمت‌ها و پیشبرد زندگی در یک شهر به بحث و گفت‌وگو گذاشته می‌شوند؛ بدین ترتیب، تعابیر با ارزش‌هایی شکل می‌گیرد که ساکنان و طراحان مسنور و مالکان تجاری آشکارا بیان می‌کنند. یک محل تجلی‌گاه و حاصل تعامل و بی‌مکان، فن‌آوری، قدرت و سرمایه است؛ ولی همیشه مذاکرات مجدد ناقص در فعل و انفعالات شهری، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی وجود دارد. این موارد تنها تعدادی از دشواری‌هایی هستند که با وجود آن‌ها سعی کرده‌ام مقدمه‌ای آشکار و دقیق، بر عین حال انتقادی درباره شهرها و فرهنگ‌ها فراهم کنم. امیدوارم که این مقدمه آه‌رنده باشد و هرازگاهی مشوق مطالعه بیشتر (نه تنها محدود به منابعی که من پیشنهاد کرده‌ام) و مطالعه آن دلنشین باشد.